

WESTERKERK

AMSTERDAM

Tref!

MAANDBLAD
NR 545
JULI 2026

Prinsengracht 281, 1016 GW Amsterdam - Tel: 020 - 624 77 66
info@westerkerk.nl - www.westerkerk.nl

INHOUDSOPGAVE

VOORAF.....	2
KERKELIJK LEVEN.....	3
<i>AGENDA KERKDIENTEN</i>	3
<i>VAN DE PREDIKANT</i>	3
<i>UIT DE KERKENRAAD</i>	7
<i>PASTORAAT</i>	8
VAN DE DIACONIE.....	8
<i>ASIELZOEKERS IN AMSTERDAM</i>	8
<i>TREFMAALTIJD</i>	10
TENTOONSTELLING FRANS WUYTACK.....	12
VRIJWILLIGERS IN DE WESTER.....	12
THEOLOGIE VOOR GEÏNTERESSEERDEN	14
DE AMNESTY SCHRIJFGROEP	15
MUZIEK IN DE WESTER	15
KLIMAATWAKE	16
GRAVEN IN DE WESTER	18

VOORAF

We hebben als kerkelijke gemeente in een indrukwekkende viering afscheid genomen van onze predikant Herman Koetsveld. In deze Tref blikt Herman terug op deze 'loslating'.

We gaan nu een vacante periode in, vandaar dit jaar geen dubbel zomernummer. In augustus zullen we u nader informeren over de voortgang van de beroeping en **na de dienst 5 juli zal de kerkenraad u informeren over de gekozen route.**

Omdat we als kerk proberen midden in de samenleving te staan ook een oproep om na te denken over een actievere betrokkenheid bij asielzoekers en ongedocumenteerden in onze samenleving.

KERKELIJK LEVEN

AGENDA KERKDIENTEN

Datum	Tijd	Predikant – Organist
5 juli	10.30	Ds. Johan Visser Organist: Evan Bogerd Gemeentebijeenkomst
12 juli	10.30	Ds. F. Oosterwijk Organist: Evan Bogerd
19 juli	10.30	Ds. F. Breukelmans Organist: Evan Bogerd
26 juli	10.30	Ds. Bos Organist: Evan Bogert

VAN DE PREDIKANT

De hitte in deze week voor mijn afscheid dwingt me min of meer stil te vallen, op te houden met nog even dit, nog even dat, belletje zus, mailtje zo. En ruimte te maken voor wat me in koor werd aangezegd: ontvang nu maar gewoon wat mensen aan dank en liefde aan je kwijt willen. Nu mag ik dan wel het Schriftwoord aan mijn zijde hebben dat het zaliger is te geven dan te ontvangen, maar als afsluiting van deze zesentwintig jaar predikantschap in onze Wester is het ook van een indrukwekkende rijkdom wat mij ten deel is gevallen aan appjes, mailtjes, kaarten en brieven en in persoonlijke ontmoetingen vol woorden van wat in mijn voorgangerswerk aan goeds is ervaren. En dan moet op moment van dit schrijven de afscheidszondag nog komen. Het is hoe dan ook nu al een meervoudig zeer warm afscheid.

Wat me in menig bericht opvalt is echter ook een ondertoon van zorg en soms zelfs van een zeker pessimisme. De bron ervan is duidelijk: de opstapeling van de beweging naar een kleinere staf, het daaraan gekoppelde afscheid van Cristina van een half jaar geleden, mijn vertrek nu ook en dat alles in combinatie met de komende ingrijpende hersteloperatie van de zakkende vloer met vermoedelijk een tijdelijk onderkomen voor onze gemeente elders. Ik kan natuurlijk proberen 'met terugwerkende kracht' hier iets relativerends, dan wel 'zakelijks' of praktisch tegenover te stellen. Op zich geen onzin: na mij komt sowieso weer een opvolger (de eerste stappen richting samenstellen van een beroepingscommissie zijn al gemaakt – op zondag 5 juli info daarover); dat herstel van de vloer, vervelend en lastig, maar niet onoverkomelijk: niets

zo leuk en fijn om na een tijdje van 'ballingschap' weer als gemeente 'thuis' te komen; een kleinere staf: het is een permanente uitnodiging om ook echt met elkaar te doen wat er gedaan moet worden. Het goede nieuws: dat gebeurt nu al, misschien niet volmaakt en hier en daar nog niet geolied, maar toch.

Tegelijkertijd vermoed ik dat zo'n 'bezweering' niet voldoende is. Als het al helpt. Maar waar ik heilig in geloof en wat mijn werk altijd zijn richting heeft gegeven is de eenheid tussen woord en geest (het is oeroud adagium van de kerk, bevestigd in de moderne taal filosofie). Als we onderling onze woorden vullen met somberte en pessimisme leidt dat onherroepelijk tot een 'geest' van een tegenwind die alles doortrekt en de energie onderuithaalt. En de omkeer hiervan: als we vanuit de geest van vertrouwen en hoop en liefde spreken (en wat ben ik onder de indruk geraakt hoezeer dat voor alles wat de Wester tot de Wester maakt leeft bij velen) dan wordt onze taal, onze onderlinge communicatie daarmee gevuld en weten we altijd wat ons te doen staat: elkaar vasthouden, naar de ander omzien, met elkaar antwoorden op wat bedacht of spontaan op ons kerkelijke bordje komt te liggen. En dan zijn problemen nogal altijd problemen die opgelost moeten worden (of waar we mee moeten leren leven, kan ook), maar ze verliezen de kracht om ons gemeente-van-Christus-zijn te bedreigen. We tappen immers uit de vaatjes van vertrouwen, hoop en liefde.

(Aanvulling maandagmorgen 29 juni)

Het is de dag na het afscheid dat ik nooit meer zal gaan vergeten. Het is ongekend wat mij ten deel is gevallen aan goede woorden, attente kaartjes, alle mogelijke blijken van waardering; kortom, aan een golf van liefde. Het is niet te bevatten en het moet allemaal nog indalen, landen, doorleefd worden. Het benadrukt wat ik wist van het allereerste begin dat ik de Wester binnenstapte: we passen bij elkaar, hier kom ik in alle opzichten thuis. En ja, natuurlijk, wat zal ik gaan missen: de Westerkerkgemeente met zijn prachtige gebouw, de grootse muziek, dynamiek, unieke ontmoetingen en dat alles wat de Wester tot die unieke plek in het hart van onze stad maakt. Maar de boventoon van alles wat me in deze Westerjaren ten deel is gevallen is dankbaarheid. Of om met het laatste couplet van m'n afscheidsliedje te spreken:

*Zo dankbaar voor het goede
dat ik ontvangen mocht:
reacties, stimulans, ruimschoots,
als ik naar woorden zocht.
Het voorrecht hier te delen
de taal die ertoe doet,*

*wens ik jullie – Godzijdank! –
zijn vrede, alle goeds!*

Nog even praktisch...

Mijn emailadres hkoetsveld@westerkerk.nl blijft nog de komende maand juli 'in de lucht'. Vriend Enis Odaci maakt een website voor me (ergens half juli klaar) waar ik een en ander op kan publiceren waaronder de agenda van wat ik verder nog ga ondernemen of wil delen: www.hermankoetsveld.nl en daar hangt dan ook mijn nieuwe emailadres aan: info@hermankoetsveld.nl.

Ons adres wordt:

Lansinkweg 37
7553AG Hengelo
tel. 06-43520241

Liedbundel Westerliederen

In de dienst van 21 juni jl. werd het liedbundeltje 'Westerliederen' gepresenteerd. 8,5 jaar lang werkten we als kerkmusicus en predikant op een buitengewoon prettige manier samen. Eerst 2 jaar in de Waterstaatskerk in Hengelo, vervolgens vrijwel gelijktijdig vanaf begin 2020 in onze Wester. In die wederzijds inspirerende samenwerking ontstonden er gaandeweg liedteksten; soms spontaan, soms vanwege een gemis in het huidige gebruikte Liedboek, soms ook op verzoek om bij een Bijbeltekst een passend lied te kunnen zingen, maar het meest als 'rode-draad-liederen' voor de Advent en de Veertigdagentijd. Dat gebeurde ook wel op bestaande melodieën, maar vaker op een melodie waar Evan in de traditie van de Westerkerk, het strofische protestantse kerklied, een melodie in de sfeer en 'aanspraak' van de betreffende tekst voor componeerde.

Deze liederen vonden weerklank ook buiten 'de Wester' en er bleek vraag naar publicatie van de liederen met een begeleidende harmonisatie.

De bundel 'Westerliederen' is vervolgens via de website www.evanbogerd en in de Westerwinkel voor € 9,95 te koop. Ook zijn via deze site de harmonisaties te downloaden zodat de liederen overal in de liturgie te gebruiken zijn (zie ook de inleiding in de bundel).

We hopen van harte dat deze Westerliederen in de 'samenspraak' van melodie en tekst weten aan te spreken.
Evan Bogerd & Herman Koetsveld

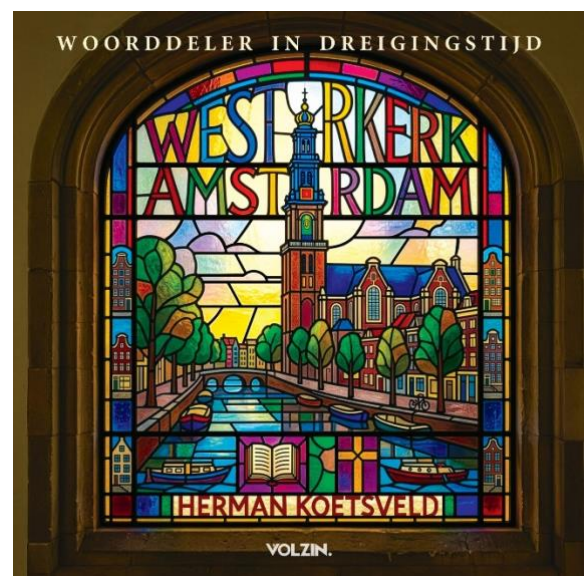

Woorddeler in dreigingstijd

Hoe doe ik dat, goed afscheid nemen? Van jullie, de Westerkerkgemeente, van deze bijzondere plek in het hart van de hoofdstad, van mijn werkzame leven als predikant ook? En dat alles in een tijd die zich aandient – aldus een woord dat in een lied terecht kwam – als dreigingstijd.

Vanuit de veelheid aan thema's die zich in crisistermen de afgelopen jaren aandienden, dacht ik dat het zinnig zou zijn daar iets van op papier te zetten met een collageachtige en chronologische opzet, terugblikkend, wegend, duidelijk.

Ik zocht in het voorjaar een midweek het klooster ervoor op en zette me aan de inventarisatie, later aangevuld met inleidende en reflecterende tekstjes. Het werd toch een heel verhaal dat ik mijn goede vriend Enis Odaci van Volzin.nl voorlegde. Hij zag er wel wat in om het ook uit te geven, maar dan wel met een andere, meer thematische inzet. Met Enis' inbreng en vormgeving ben ik heel blij om dit boekje bij mijn afscheid aan iedereen mee te kunnen geven (met een verzoek om iets aan de kosten te willen bijdragen). Later is het in ons winkeltje, via Volzin.nl en elke boekhandel te verkrijgen voor € 17,50. Enis vatte de bedoeling en inhoud van 'Woorddeler' zo samen op de achterkant:

'Herman Koetsveld (Naarden, 1959) blikt terug op zijn laatste, bewogen jaren als predikant van de Amsterdamse Westerkerk. Het was een ware kanteltijd, een periode waarin de wereld op haar grondvesten schudde door een ongekende stapeling van crises. Van de beklemmende coronajaren waarin de kerk tijdelijk sloot en gemeenteleden elkaar vonden als streamgemeenschap, tot de hartverscheurende oorlogen en de noodzakelijke reflectie op het klimaat en het slavernijverleden.

Koetsveld beschrijft eerlijk de onmacht, maar toont bovenal de veerkracht van een gemeenschap die juist in donkere dagen een baken van licht probeerde te zijn.

Dit boek vormt Koetsvelds warme slotakkoord en een diepgevoeld eerbetoon aan zijn gemeente. Met de troostrijke oerwoorden "Wees niet bang" zoekt hij naar vaste ankers van hoop in een zeer onzekere tijd, en laat hij een liefdevolle zegen achter voor iedereen die in alle kwetsbaarheid met hem 'woorddeler' mocht zijn.

Herman Koetsveld
Predikant

UIT DE KERKENRAAD

Tijdens de kerkenraadsvergadering van woensdag 10 juni stonden veel onderwerpen op de agenda die raken aan het leven en de toekomst van de Westerkerkgemeente.

Er werd met dankbaarheid teruggekeken op Hermans tijd in de gemeente. Hij sprak over zijn verbondenheid met de liturgie, de muziek en de samenwerking binnen de verschillende kerkenraden. Tegelijk kwam ook de toekomst aan bod: hoe kunnen beheer, pastoraat, diaconie en gemeenteopbouw zo worden ingericht dat de Westerkerkgemeente met vertrouwen verder kan?

Ook werd gesproken over de voorbereidingen rond het beroepingsproces. De kwartiermakers gaan verder aan de slag en tijdens de gemeentebijeenkomst van 5 juli zal worden toegelicht hoe het proces eruitziet en hoe een brede, representatieve beroepingscommissie kan worden gevormd.

Verder kwamen diverse initiatieven voorbij die laten zien hoe de Westerkerk zichtbaar wil zijn in stad en buurt. Zo wordt de samenwerking met het Rijksmuseum voortgezet, komt de tentoonstelling "Growing Wall of Love" in augustus naar de kerk en wordt nagedacht over de inrichting en openheid van het gebouw doordeweeks. Daarbij staat steeds de vraag centraal hoe de kerk gastvrij, herkenbaar en betekenisvol aanwezig kan zijn.

Tot slot was er aandacht voor diaconale betrokkenheid, onder meer rond de situatie in Ter Apel en de vraag wat de Westerkerkgemeente kan betekenen

voor vreemdelingen en ongedocumenteerden. De diaconie onderzoekt welke mogelijkheden er zijn en zal daarover verder berichten.

Ernst Stoker
Scriba

PASTORAAT

De kern van alle pastoraat is het omzien naar elkaar. In de Wester zijn wij gezegend met vele mensen die naar elkaar omkijken. Bovendien is er een pastoraal bezoekgroep, pastoraal ouderlingen (ondergetekenden) en, uiteraard, de dominee zelf. Ook in de komende vacante periode zijn er pastoraal medewerkers waarop wij terug kunnen vallen.

In verschillende fasen van het leven krijgt men te maken met gebeurtenissen die ons confronteren met onze broosheid, beperktheid en eindigheid. Soms wil men dan een beroep op pastoraal bijstaand doen.

Mocht u behoefte hebben om contact met ons op te nemen, zijn wij te bereiken op onderstaande nummers:

Janet Dyk 06-48351504
Henriette Drost 06-24547978
Pastoraal ouderling

VAN DE DIACONIE

ASIELZOEKERS IN AMSTERDAM

Een oproep aan de Westerkerkgemeente

Tijdens de laatste kerkenraad werd door de voorzitter van de diaconie de zeer terechte vraag gesteld wat wij als kerkelijke gemeenschap concreet kunnen betekenen voor bijvoorbeeld de schrijnende situatie in Ter Apel, waar de afgelopen tijd weer asielzoekers geen plek vinden in het overvolle aanmeldcentrum, en vaak niet of moeizaam elders opvang wordt georganiseerd voor deze vaak kwetsbare mensen op de vlucht. Gezien de afstand tot Ter Apel ligt een praktische invulling voor dit probleem niet voor de hand. Gezien onze nauwe betrokkenheid bij het kerkasiel in Kampen is het echter urgent als kerkelijke gemeenschap na te denken over een verdere en diepgaandere betrokkenheid.

Amsterdam is een stad van aankomst. Mensen komen hier om te werken, te studeren, lief te hebben, adem te halen — en soms ook omdat zij moesten vluchten. Onder hen zijn asielzoekers: mensen die hun land hebben verlaten vanwege oorlog, geweld, vervolging of uitzichtloosheid, en die hier wachten op veiligheid, erkenning en een nieuw begin.

Voor de Westerkerkgemeente is dit geen onderwerp op afstand. Wij staan als kerk midden in de Amsterdamse samenleving, op een plek waar dagelijks Amsterdammers, bezoekers en zoekende mensen langskomen. De Westerkerk wil een geestelijk dak bieden voor iedereen die binnenkomt: op zondag, door de week, in stilte, in gebed, in muziek en ontmoeting. Juist daarom raakt de situatie van asielzoekers ook aan onze roeping als kerkelijke gemeente.

In de Bijbel klinkt steeds opnieuw de oproep om de vreemdeling niet te vergeten. Gastvrijheid is geen bijkomstigheid van het geloof, maar een manier waarop Gods liefde zichtbaar wordt. Wie vlucht, verliest vaak meer dan een huis: ook zekerheid, taal, vertrouwde gezichten, werk, status en toekomstperspectief. Een kerkelijke gemeenschap kan dan iets betekenen dat eenvoudig lijkt, maar diep raakt: gezien worden, welkom zijn, een naam krijgen in plaats van een dossiernummer.

Wat kunnen wij doen?

Als gemeente hoeven wij niet alles zelf te dragen of op te lossen. Wel kunnen wij ons verbinden met bestaande initiatieven in de stad, zoals diaconale projecten, vluchtelingenorganisaties en kerkelijke netwerken die al ervaring hebben met begeleiding, ontmoeting en praktische steun. De vraag is niet of wij het hele probleem kunnen oplossen, maar welke stap wij als gemeenschap wél kunnen zetten.

- Meedoen aan of helpen organiseren van ontmoetingsmomenten, bijvoorbeeld een maaltijd, koffieochtend of gespreksavond.
- Vrijwilliger worden voor taalhulp, praktische begeleiding of wegwijs maken in de stad.
- De diaconie ondersteunen met tijd, geld, netwerk of deskundigheid.
- Ruimte maken in gebed en eredienst voor mensen op de vlucht en voor wie hen ondersteunen.
- Samen onderzoeken met welke Amsterdamse organisaties of kerkelijke initiatieven de Westerkerkgemeente structureel kan samenwerken.

Een uitnodiging aan de gemeente

Daarom nodigen wij gemeenteleden van harte uit om mee te denken en mee te doen. Misschien hebt u ervaring met vluchtelingenwerk. Misschien spreekt u een taal die van betekenis kan zijn. Misschien kunt u luisteren, koken, begeleiden, organiseren, bidden of gewoon aanwezig zijn. Iedere bijdrage telt

wanneer zij voortkomt uit aandacht en trouw. Laten wij als Westerkerkgemeente zoeken naar een concrete vorm van betrokkenheid bij asielzoekers in Amsterdam. Niet vanuit de gedachte dat wij redders zijn, maar vanuit het geloof dat Christus ons leert de ander als naaste te zien. Juist in ontmoeting kan hoop groeien — voor wie aankomt, en voor wie ontvangt.

Oproep: Wilt u meedenken over een eerste stap of aansluiten bij een kleine werkgroep rond asielzoekers en vluchtelingen in Amsterdam? Meld u dan bij de diaconie of kerkenraad van de Westerkerk. Samen kunnen we verkennen waar onze inzet het meest nodig en het passend is.

Ernst Stoker
Scriba

TREFMAALTIJD

Op 21 juni beleefden we een fijne Trefmaaltijd, de laatste van dit 'seizoen'. Er werd heerlijk gekookt (van harte dank aan de Kookgroep), hetgeen u op het menu kunt lezen. Die menu's waren overigens door Elsbeth Smit handgetekend, en dat ruim 30 keer, want zoveel eters waren er, waaronder ook een aantal nieuwe gasten.

Op de tekening een herder die zijn schapen vaarwel zegt. De troost bij die tekening was te vinden bij het versje op de binnenpagina.

*Oh, wat een pech,
de herder gaat weg!
Hoe moet het nu verder,
een schaap zonder herder?
De herder zegt,
heel terecht:
"Denk maar aan de Goede Herder,
Hij leidt jullie zéker verder!"*

U snapt wel hoe dat zit. We stonden dus ook stil bij het afscheid van Herman uit ons midden, in aanwezigheid van zijn vrouw Annemarie. Namens alle aanwezigen schonken we Herman en Annemarie een olijfboompje, dat hopelijk voor de eeuwen wortel mag schieten in hun nieuwe tuin in Hengelo. Tot besluit zongen we uit de nieuwe bundel Westerliederen die Herman en Evan samenstelden het lied "Sta op, stap in". En met die opdracht indachtig

hopen we in september weer met elkaar verder te koken, te eten en samen te vieren. Eet u dan vooral met ons mee. Ik meld mij einde zomer weer nader met een datum.

Jaap Kappert
Diaken

TENTOONSTELLING FRANS WUYTACK

Van 21 juni tot 29 juli 2026 is er in onze kerk vreedestentoonstelling *De Terugkeer van de Mens* te zien van beeldend kunstenaar en activist Frans Wuytack. Na het succes in België, waar de tentoonstelling tienduizenden bezoekers trok, komt dit indringende kunstproject nu naar Nederland op initiatief van de kunstcommissie.

In *De Terugkeer van de Mens* brengt Wuytack kunst, engagement en vredesactivisme samen. De tentoonstelling bestaat uit sculpturen, tekeningen, installaties, poëzie en persoonlijke verhalen die de bezoeker uitnodigen stil te staan bij oorlog, verbondenheid, menselijke waardigheid en de kracht van geweldloos verzet.

Frans Wuytack, kunstenaar, voormalig priester en mensenrechtenactivist, heeft zijn leven lang gewerkt op het snijvlak van kunst en maatschappelijke verandering. Zijn levensverhaal voert langs de sloppenwijken van Caracas, de Antwerpse havenstaking, solidariteitsacties in conflictgebieden en een blijvende inzet voor vrede. Die ervaringen klinken door in zijn beeldend werk, waarin de menselijke hand, kwetsbaarheid en verzet steeds terugkerende motieven zijn.

Voor de Amsterdamse editie presenteert Wuytack ook nieuwe installaties die hij realiseerde in samenwerking met zijn dochter, kunstenares Serena Wuytack. Samen onderzoeken zij hoe verbondenheid en menselijkheid overeind kunnen blijven in een gepolariseerde wereld.

VRIJWILLIGERS IN DE WESTER

Dagelijks zetten onze geweldige vrijwilligers zich in voor het reilen en zeilen van de Wester! Wie zijn het? In deze rubriek stellen we deze keer aan u voor: Martin Knisz

1. Wie bent u?

Martin Knisz (76). Ik ben dichtbij Liverpool (UK) geboren, in 1950, en mijn laatste baan in het UK was manager in een OV-bedrijf. In 1994 verhuisde ik naar Amsterdam en heb tot 2016 in de horeca gewerkt.

2. Hoe bent u bij de Wester betrokken geraakt?

In 1998 heb ik mijn partner, Wahid, een christelijke Egyptenaar ontmoet en in 2004 zijn wij getrouwd. 15 jaren lang liepen wij voorbij de Wester op weg naar de Oude Kerk. Een buurvrouw, Tony, heeft ons uitgenodigd om naar haar kerk, de Wester, te komen. Dat deden we en daar vonden we onze vaste christelijke plek.

3. Waar helpt u mee als u in de Wester bent?

Ik help met het Ochtendgebed rond het Braambos in een klein team van vrijwilligers. Ik heb vertalingen van Nederlands naar Engels gedaan voor deze dienst en hulp geboden bij het poetsen van het Braambos ... een eindeloze taak en meer vrijwilligers zijn altijd welkom! Ik ben onlangs ook collectant geworden en niet te vergeten een van de vele vrijwilligers bij de kerstversieringen.

4. Wat doet u zoal als u niet in de Westerkerk bent?

Ik maak een wandeltocht van ten minste twee uren, bijna elke dag. Ik vind dat heel goed voor "body and soul"! Ik houd van lezen en puzzelen om mijn hersens actief te houden. Ik zoek mooie muziek uit op YouTube en houd van lekker eten met een glaasje rosé wijn. Samen met vrienden is dat altijd gezellig.

5. Wat zijn uw ideeën en wensen voor de Wester?

Ik vind dat de Westergemeente echt tot leven is gekomen in de tijd van Herman Koetsveld, in samenwerking met Cristina Pumplun. Wahid en ik voelen ons echt thuis in de Wester door de christelijke begeleiding, vriendschap en steun. Wij waarderen de doorgaande muzikale traditie, die geeft vreugde en troost. Moge de Wester een baken blijven van Licht, Liefde en Vrede van God in onze stad. Moge iedereen welkom blijven in onze oase!

We vinden het leuk om ook van jou te horen wat je beweegt om vrijwilliger te zijn van de Wester. Ook zijn we altijd op zoek naar nieuwe vrijwilligers! Mail naar info@westerkerk.nl als je een keer mee wilt doen in deze rubriek of wellicht vragen we jou de volgende keer.

THEOLOGIE VOOR GEÏNTERESSEERDEN

Bent u op zoek naar theologische verdieping?

Dan is de cursus Theologie Voor Geïnteresseerden en/of het Studium Generale wellicht iets voor u. Meerdere Westerkerkgangers hebben deze theologische verdieping inmiddels ervaren als een geschenk!

Wij willen ons enthousiasme graag met u delen; wanneer u nadere informatie wenst, neem dan gerust contact met ons op. Wij vertellen er graag over.

Gemma Crijns, Dineke Verhoek

Praktische informatie

Theologie Voor Geïnteresseerden

De cursus Theologie Voor Geïnteresseerden (TVG) gaat 1 september weer van start. Een cursus die verrast, boeit en verdiept. De cursus kent 12 verschillende vakken en vindt gedurende 8 maanden (september – april) elke dinsdagmorgen van 10.00 – 13.00 uur plaats in de Paaskerk in Amstelveen, Augustinuspark 1.

De cursus duurt drie jaar, maar is ook in delen te volgen. Aan de orde komen vakken als Oude en Nieuwe Testament, Ethiek, Kerkgeschiedenis, Pastoraat, Diaconaat en andere vakken waaronder Jodendom en Wereldgodsdiensten. De cursus wordt gegeven door gekwalificeerde docenten en predikanten. De cursus staat open voor iedereen die belangstelling heeft voor theologie. Er zijn geen toelatingsvoorwaarden wat betreft vooropleiding of lidmaatschap van een kerkgenootschap. De relatief lage kosten voor de cursus (€ 400,- dat is € 6,25 per les) zijn te danken aan het feit dat de betrokken docenten genoeg nemen met een bescheiden vergoeding voor hun bijdrage en aan de relatief lage zaalhuur in Amstelveen. Voor meer informatie kunt u naar www.tvg-amsterdam.nl of naar de TVG-secretaris (e-mail: tv.amsterdam@outlook.com). Op verzoek krijgt u dan een uitgebreide studiegids toegestuurd.

Theologisch Studium Generale

Het Studium Generale is tien jaar geleden ontstaan, omdat een aantal 'afgestudeerden' van de cursus Theologie Voor Geïnteresseerden het jammer vond dat deze afgelopen was. Ze wilden meer! Het ging daarbij met name om verdieping en verbreding. Iedereen met belangstelling voor religie is welkom. Net als bij de TVG-cursus is vooropleiding of kerkelijke binding niet vereist. Maar het Studium Generale is niet alleen voor ex TVG-cursisten. De lessen gaan over boeiende en vaak actuele onderwerpen die in relatie staan tot christelijk geloof en kerk. Het Studium Generale heeft geen vastomlijnd

programma. Cursisten geven zelf aan wat hen boeit. De coördinatoren zoeken bij deze onderwerpen één of meergekwalificeerde docenten.

De drie lessen per blok gaan door als er minimaal 10 aanmeldingen zijn. In het cursusjaar 2026 - 2027 worden vier blokken van drie donderdagochtenden (10.00 – 12.30 uur) aangeboden in de Paaskerk in Amstelveen. De kosten bedragen € 85,- per blok. Voor het volgen van alle vier blokken is € 290,- verschuldigd. Voor partners geldt een gereduceerd tarief. Een partner behoeft slechts de helft te betalen.

Onderwerpen en data van de blokken zijn:

Blok 1: Engelen van de geschiedenis; docent prof. dr. W. Stoker; 10, 17 en 24 september 2026;

Blok 2: Paulus; docent drs. A. van der Wal; 12, 19 en 26 november;

Blok 3: Thomas van Aquino; docent dr. H. Goris; 14, 21 en 28 januari;

Blok 4: Calvijn, Luther en Menno; docent prof. dr. M. van Veen; 11, 18 en 25 maart.

Voor meer informatie kunt u naar www.tvg-amsterdam.nl of kunt u een mail sturen naar Dineke Verhoek (e-mail: dineke.verhoek@kpnmail.nl) Gemma Crijns (e-mail: gcrijns@xs4all.nl).

DE AMNESTY SCHRIJFGROEP

In de maanden juli en augustus zijn er geen schrijfavonden voor Amnesty International. Het ernstig schenden van de rechten van de mens gaat echter in de vakantietijd gewoon door en daarom zijn wij blij dat wij op 5 juli en 2 augustus u in de kerkdienst wel een petitie voor mogen leggen. Wij danken u voor al uw aandacht en wensen u een goede zomer toe.

Nicolette Besemer
Amnesty Schrijfgroep

MUZIEK IN DE WESTER

WesterCantorij

Op zondag 14 juni besloot de WesterCantorij haar seizoen weer met een zomerconcert.

Vele bezoekers wisten de weg te vinden naar onze Westerkerk en beleefde een uur fraaie kerkmuziek.

Nanette Mans zong schitterende solo's waaronder ook repertoire als 'Ik zou wel eens willen weten' en 'het dorp'.

Na afloop was het tijd voor de afsluitende borrel van de WesterCantorij, ook het publiek deelde hier gezellig in mee.

Het was al met al een zeer plezierige afsluiting van het seizoen!

Op 31 augustus start de WesterCantorij weer met repeteren. Mooie projecten staan weer voor de boeg.

Allereerst het Requiemproject, inmiddels een traditie! Vervolgens de kerstcyclus met o.a. de Lessons & Carols en uiteraard de Kerstnachtdienst.

Wil jij ons komen versterken? Meld je bij Evan Bogerd

via info@evanbogerd.nl met vermelding van stemgroep.

Lunchpauzeconcerten

De zomermaanden zitten weer boordevol lunchconcerten.

Naast dagelijkse lunchconcerten zijn er ook weer de traditionele (Grachtenfestival)series 'Jong talent in de Oude Wester' en 'Geen dag zonder Bach'. Zie de website of flyer voor de gehele invulling.

BachNachtconcert – Bach by Candlelight

Ook dit jaar gedenken we de sterfdag van Johann Sebastian Bach met een BachNachtconcert.

Op dinsdag 28 juli om 21.30 uur speelt Evan Bogerd een schitterend Bachprogramma in een met kaarslicht verlichte Westerkerk.

De vallende duisternis, de brandende kaarsen en Bach's meesterwerken op ons geweldige Duyschot orgel maken dit tot een jaarlijks hoogtepunt in ons aanbod.

Kaarten via Eventbrite, westerkerk.nl of aan de kassa.

Evan Bogerd
Cantor/organist

KLIMAATWAKE

De Klimaatwake van 16 juni in de Wester

Wat krijg je aan narigheid over je heen, als je je uitspreekt tegen de afbraak van de Aarde! Zeker als "Bekende Nederlander." Dat realiseerde ik me in

voorbereiding op onze laatste Klimaatwake, met als hoofdgast: actrice en klimaatactivist Carice van Houten. Sinds zij zich uitspreekt over de klimaatcrisis, krijgt zij veel lelijke opmerkingen over zich heen. "Ze zijn helemaal niet bezig met je boodschap, maar willen je alleen maar onderuithalen. En dat raakt, ook al wil je dat niet. Ik lees al die shit dan ook niet meer."

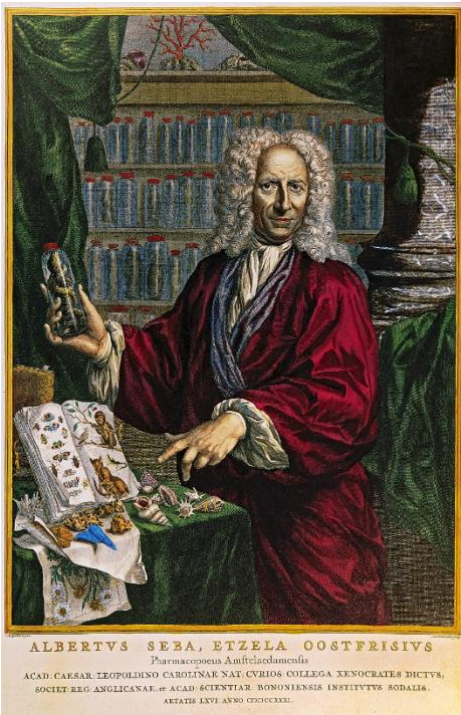
Dit maakt wel duidelijk hoeveel Carice van Houten te verliezen heeft. Ondanks haar glanzende carrière - ze sleepte vele prijzen in de wacht - kan de kans op een mooie rol afnemen als producenten gaan vermoeden dat zij door haar 'activistische image' minder kijkers gaat scoren. "Was je daar van tevoren niet op bedacht?" vroeg ik haar tijdens de Klimaatwake. "Geen moment!," zei ze uit de grond van haar hart. "Want toen ik 10 jaar geleden, tijdens een lezing van Chris Julien, klimaatfilosoof van Extinction Rebellion, doorkreeg hoe slecht de toekomst er voor mens en dier uitziet, vielen me de schellen van de ogen. Hoe had het kunnen gebeuren dat ik al die tijd zo onbekommerd had geleefd?"

Sinds die tijd probeert Carice het hele klimaatprobleem en alle onrechtvaardigheid die daarmee gepaard gaat, desnoods in de vorm van een Trojaans paard, ter sprake te brengen. Als voorbeeld noemt ze haar tv-programma 'A Beautiful Mess,' waarin ze laat zien wat voor moois te vinden is in vintage-kleding. "De dagelijkse hoeveelheid weggegooide kleding moet aanzienlijk minder!"

Of door haar podcasts met collega-acteur Sieger Sloots 'Eerste hulp bij uitsterven.' "Blijf de opwarming van de aarde, ter sprake brengen," gaf ze ons mee, "ook al kost het je je goede naam. De volgende generaties hebben ook recht op leven."

Danseres Sophia Maria Kienhuis drukte de vraag van de Aarde om deze lief te hebben heel lijfelijk uit en vroeg ons: "Laat eens op deze muziek zien hoe jullie inzet eruitziet?" Vol enthousiasme dansten aanwezigen met haar mee. Rastafari zanger Rasmu Kallon, uit Sierra Leone, sloot deze prachtige Klimaatwake af, met 'Give up, Stand up for your rights!'

Namens de Klimaatwakers wens ik u een mooie, niet al te hete, zomer toe!
De eerstvolgende Wake is op 18 augustus!

GRAVEN IN DE WESTER

Albertus Seba, begraven 8 mei 1736, 42NZ

In 2014 heeft Jaap Smit al eens een stukje geschreven over Albertus Seba. Mede door een verzoek om informatie omtrent de grafsteen waar hij begraven is en het gegeven dat over hem nog veel meer te vertellen valt, is het tijd voor een hernieuwde kennismaking met Albertus. Hij was immers, niet ongewoon in zijn tijd, van vele markten thuis. Behalve apotheker was hij auteur, zoöloog, verzamelaar en eigenaar van een rariteitenkabinet. Door al zijn werkzaamheden als apotheker, (gevestigd aan

de Haarlemmerdijk onder de naam 'Die Deutsche Apothek') had hij een groot internationaal netwerk ontwikkeld. Dat kwam ook tot uitdrukking in de handel die hij met tsaar Peter de Grote had opgezet. Een grote verzameling in dieren op sterk water werd in 1715 verkocht hij aan de tsaar. Met de opbrengst van 15.000 guldens ging Seba verder met het aanleggen van de volgende verzameling: een eerste grote verzameling 'rariteiten.' Rariteitenkabinetten waren niet ongewoon in die tijd. Echter waar het bij anderen vooral een verzameling was, speelde in Seba's verzameling ook een wetenschappelijk belang mee. De Zweedse wetenschapper Carl Linnaeus, die bezig was met het ontwikkelen van een systeem om plantenfamilies te ordenen en benoemen, kwam bij Seba langs en maakte gebruik van zijn verzameling. Het naamgevingssysteem van Linnaeus wordt ook vandaag de dag nog gebruikt. Na de eerste verkoop aan tsaar Peter, volgde een paar jaar later de tweede verkoop. Seba's tweede verzameling werd nog groter dan zijn eerste en trok veel geleerde bezoekers uit heel Europa naar Amsterdam. In 1734 startte hij een project om deze verzameling volledig te publiceren in een geïllustreerde inventaris: *Locupletissimi rerum naturalium Thesauri accurate descriptio* (Amsterdam 1734-1765; afgekort als *Thesaurus*). Pas ver na zijn dood was dit hele project afgerond. Voor wie meer wil weten, de website

laurantoorians.com (zie bronnen) duikt nog veel dieper in het ontstaan van de Thesaurus.

Albertus Seba door Jacobus Houbraken naar Jan Maurits Quinkhard

Bronnen:

<https://www.kb.nl/ontdekken-bewonderen/topstukken/rariteitenkabinet-seba>

<http://www.westergraven.nl/>

<https://laurantoorians.com/?p=358>

**Peter Stans
Gemeentelid**

Redactie comité:

Ellen Meijer, Gemma Crijns, Dineke Verhoek, Maaike Luttkhuis, Ernst Stoker

Omslag: De goastok van Herman Koetsveld in de afscheidsdienst,
foto: John Faasse

Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI)

Als wijkgemeente van de Protestantse Kerk Amsterdam is de Westerkerk door de belastingdienst aangewezen als ANBI.

Zowel de Stichting Cantatediensten Westerkerk als de Stichting Vrienden Westerkerk zijn door de Belastingdienst aangemerkt als Culturele ANBI.

Ook de **Duyschot Stichting** heeft de Culturele ANBI status.

Voor meer informatie: kijk op de website van de Belastingdienst of betreffende organisatie.

Rekeningnummers van de Westerkerkgemeente

Kerkrentmeesters: NL 47 RABO 0109 2797 00

Collecterekening: NL 51 RABO 0313 5519 28

Stichting Vrienden Westerkerk: NL 30 RABO 0109 9279 66

Diaconie Westerkerk: NL 46 INGB 0004 9718 00

Stichting Cantatediensten Westerkerk: NL 04 INGB 0003 8921 70